

KETAMIIN- JA ESKETAMIINRAVILE SUUNAMISE INFOLEHT

Intravenoosselt kasutatavad ketamiin ja esketamiin on maailmas üha laiemalt levinud meetodid tavapärasele ravile raskestialluva depressioon raviks. Ketamiini kiire antidepressiivne toime avastati 15 aastat tagasi ja seda on kinnitanud üha kasvav hulk kliinilisi uuringuid.

Ketamiini puhul toetab suurim hulk andmeid selle kasutamist ilma psühhootiliste sümptomiteta unipolaarse depressiooni episoodide ravis (sh depressioon kaasuva ärevusega). Samuti on ketamiin näidanud efektiivsust bipolaarse häire depressiivse faasi ravis. Ketamiini on kasutatud ka obsessiiv-kompulsiivse häire ja posttraumaatilise stressihäire sümptomite leevendamiseks, kuid vastavat infot on käesolevaks vähe.

Raviteenusele ootame eelkõige patsiente, kellel esineb ravimresistentne depressioon (ehk depressioon, mis ei ole allunud ravile vähemalt kahe erinevast klassist antidepressandiga eeldusel, et ravimid on olnud toimivas doosis ja ravikuurid on kestnud vähemalt 6 nädalat).

RAVI PÕHIMÕTTED

Ravi alustamine toimub kuurina, mis sisaldab endas tüüpiliselt 6–12 järjestikust infusiooni sagedusega 1–2 korda nädalas. Protseduurid toimuvad lõõgastumist toetavas keskkonnas privaatses palatis ning patsient on kogu aja monitorjälgimisel ja õenduspersonali järelevalve all. Kliinikus on vajadusel kättesaadavad konsulteeriv psühhiaater ja anestezioloog.

Esmases faasis teostatakse kolm infusiooni sagedusega 2 korda nädalas. Vastavalt individuaalsele ravivastusele muudetakse ravimi annust vajadusel kas suuremaks või väiksemaks. Enamikel patsientidel, kellele see ravimeetod sobib, avaldub esimese kolme infusiooni järgselt vähemalt osaline sümptomite paranemine. Pärast kolme infusiooni toimub esimene vahehindamine ravi

koordineeriva psühhiaatri poolt, misjärel otsustatakse edasine individuaalne ravitaktika.

Jätkuravina vähendatakse järk-järgult infusioonide teostamise sagedust, eesmärgiga selgitada välja optimaalne sagedus, mis aitab depressiooni sümptomeid kontrolli all hoida. Tavapärane antidepressiivne ravi võib üldjuhul samaaegselt jätkuda.

VASTUNÄIDUSTUSED:

- teadaolev ülitundlikkus ketamiini või esketamiini suhtes;
- raske kardiovaskulaarne haigus, sh kontrollimata hüpertooniatõbi, südame isheemiatõbi, aordi dissektsioon, aneurüsm;
- intrakraniaalse rõhu tõus, intratserebraalne hemorraagia anamneesis;
- psühhootiline häire.

KASUTAMINE ON MITTESOOVITUSLIK, KUI ESINEB:

- aktiivne sõltuvushäire või kõrge risk aine hilisemaks väärkasutamiseks;
- raske isiksushäire ja/või krooniline suitsidaalsus;
- orgaaniline ajukahjustus, ajukasvaja;
- raske maksahaigus;
- hüpertüreoos;
- epilepsia;
- glaukoom;
- raseduse ja imetamise ajal.

KÕRVALTOIMED:

- dissotsiatiivsed sümptomid, eufooria;
- uimasus, nägemise hägustumine, tasakaaluhäired;
- ärevus, hirmutunne, düsfooria;

- mõõduv kerge-mõõdukas süstoolse ja diastoolse vererõhu ning pulsisageduse tõus;
- harvem peavalu, iiveldus, oksendamine, hallutsinatsioonid;
- kroonilisel kasutamisel haavandiline tsüstiit, kognitsioonihäired;
- kuna ketamiin ja esketamiin on narkootilised ravimid, on üksikutel juhtudel kirjeldatud hilisema kuritarvitamise teket.

raviplaan. Ravi koordineerib kohapeal Confido Vaimse Tervise Kliiniku psühhiaater. Pärast ravikuuri lõpetamist suunatakse patsient tagasi teda suunanud raviarsti jälgimisele.

Lisainfot võib leida Confido kodulehelt:
<https://www.confido.ee/vaimne-tervis/psuhhiaatrid/ketamiinravi>

Ketamiini ja esketamiini võib kasutada samaaegselt enamike teiste psühhiaatriliste ravimitega. Soovituslik on lõpetada raviskeemis bensodiasepiinid, lamotrigiin, opioidid ja opioidi antagonistid, kuna need ravimid võivad vähendada või muul viisil mõjutada ketamiini ja esketamiini antidepressiivset toimet.

RAVILE SUUNAMINE

Ravile suunamiseks on vajalik suunatava patsiendi kohta sisestada Tervise infosüsteemi digitaalne saatekiri. Saatekiri peab sisaldama infot, mis on ära toodud vormis [Ketamiinravile suunamise saatekiri arstile](#). Saatekirjas sisaldub informatsioon ravile suunamise põhjuste (sh ravimresistentsuse), patsiendi poolt kasutatavate ravimite, kaasuvate kehaliste haiguste ja võimalike vastunäidustuste kohta.

Enne ravile suunamist tuleks teostada patsiendi kehalise seisundi hindamine (allergiatega esinemine; kehakaal ja pikkus; vererõhk; EKG; vereanalüüsides kliiniline veri, Na, K, ASAT, ALAT, GGT, Crea+eGFR ja TSH).

Teade Tervise infosüsteemi sisestatud saatekirja kohta tuleb saata e-maili aadressile ketamiinravi@confido.ee, märkides kirjas ära suunatava patsiendi isikukoodi.

Pärast saatekirja kättesaamist kutsutakse patsient psühhiaatri konsultatsioonile Confido Meditsiinikeskusesse, kus pannakse paika edasine